יד א ב מיי׳ פ״ח מהלי ברכות הלי ב סמג עשין כז טוש״ע או״ח סי׳ רב

כן טושיים מיים פנייף ד: פעייף ד: שבת הלי כד טוש"ע אויח סי שכת סעיף לב נרב אלפס שבת סוף פייד דף מדפן: שז ד טוש"ע אויית סיי כד

מז ד טוש"ע או"ח סיי רד סעיף ח: יז ה מיי פ"ג מהלכות ברכות הלכה ב סמג עשין כו טוש"ע או"ח סיי רח

סעיף ה:
יח ו ז ח מיי פ״ח שס
הלכה ג ד [ו] ח סמג
שם טוש״ע לוו״ח סיי רד
מטים ח

מערף א:
יבו ט טושיע אוייח סיי רג
סעיף א:
בי מיי פיא מהלכות
בר י מיי פיא מהלכות
ברכות הלכה ו סמג שם
ברכות הלרה ו מתג שם

ונטע רבעי ההלי מ״ש ונטע רבעי הלכה ג סמג עשין קלו טוש״ע יו״ד סימן רלד סעיף ג:

סימן רלד סעיף ג:

בב ל מיי פ"צ מהלי

תרומות הלכה ד:

בג מ מיי פ"ה מהלי כלאים

הלי כ טוש"ע יו"ד סי'

רלו סעיף טו:

בד ג מיי פ״י מהלכות מאכלות אסורות הלי יא [יב] סמג לאוין קמד טוש״ע יו״ד סימן רלד סעיף ט י:

רבינו ניסים

[אילן] מילי מעשר (ירק) רבארץ גופיה י שנינו במסכת ראש השנה שנינו במסכת האש השנה בפ' א' באחד בתשרי ראש השנה לשנים ולשמטים וליובלו' לנטיעה ולירקות ובברייתא (שם דף יב) לירקות ולמעשרות ואמרינז לירקות מאי ניהו מעשר ירק היינו מעשרות תנא דרבנן וקתני דאורייתא וליתני דאורייתא ברישא איידי דחביבה ליה אקדמה ותנא דידו תנא אקו מוו דובא דרבנן וכל שכן דאורייתא ובמסכת יומא בפרק יום הכפורים (דף פג) איתא נמי גוזזין כרישין ואוכל ואינו צריך לעשר והני מילי ירק , דרבנז ובתחיל' מסכת דרבנן ובתחילי מסכת מעשרות דבני מערבא אמרי ירקות מנין איסי בן עקביא מדבריהן לפי שהכתוב לא זכר אלא זרע הארץ ופרי העץ כדכתיב וכל מעשר הארץ מזרע הארץ מפרי העץ אבל ירק מדרבנן הוא : כדפרשי׳

רבינו חננאל

קמחא דחיטי רב יהודה אמר בורא פרי האדמה ורב בדרו. ומלבה מבר נחקו. על המלח ועל הומית בדרו. והלכה מבר נחקו. אומר שהכל בדיה בדברו. ומיין קורין לברק ומיין קורין לברק וזמין, קורא פרי יוק וריין לברק וזמין, קורא פרי ייק וריין לברק וזמין. קורא פרי ייק קורין לברק וזמין. קורא פרי ייק קורין לברק ומיים, בדרו וכני. האדמה וכוי שמואל אמר ורב יהודה הלבתא כותיה ואע"צ. דקלסוה שמואל מבר יל מדי דלא נטעי אינשי דשמואל. סוגיי דשמעה למיינהו ברנץ, בנון לוכני אינשי לברינהו ברנץ, בנון לוכני בענים מברכי עלייהו הלבתא שהכל מברי עלייהו הלבתא שהכל אדעת אוכל וניין דעור אוכן ורניע אינשי ועלי וענים וכייצא בה. מברכין על אדעתא לאוכלו כשהוא רן אדעתא לאוכלו כשהוא רן אדעתא לאוכלו כשהוא רן ארעון ולבי מכי מברכין על אדעתא לאוכלו כשהוא רן ארעון ולאדמה. אמר רב

יערענו. פירש"י להשהותו וא"ת א"כ לפלוג וליתני בדידה מאי איריא ע"י אניגרון אפילו בעיניה שרי לבלעו לאלתר דהא אינו אסור אלא לערער דהיינו להשהותו ע"כ פי' הר"י לא יערענו אפי בבליעה בלא שהייה שכל שתייה שאינה אלא לרפואה קרי ליה

ערעור ואפי׳ כשבולעו והיינו טעמה דמתסר משום דקא מוכחא מילתא דלרפואה קא מכוין א״נ יש לישב פירוש» רש״י לא יערענו להשהותו אבל נותן הוא לתוך אניגרון ואפילו אבל נותן הוא לתוך אניגרון ואפילו להשהותו או בולעו (ב) בעיניה בלא שהייה: בדובי. ונראין הדברים (ד) שהייה: בדובי. ונראין הדברים (ד) דאח אדם שותה "משקין אם המשקין אם המשחין לא בעי ברובי ואי אית ליה הנאה מיניה לא בעי ברוכי ואי אית ליה הנאה מיניה בלא הרפואה בעי ברוכי לא הרפואה בעי ברוכי לשון ה״ג הוא היי ברוכי לאון ה״ג הוא היי ברוכי לאין היי בלאון ה״ג הוא היי ברוכי לאין היי בלאון ה״ג הוא היי ברוכי ברוכי לאון היי ברוכי לאון היי ברוכי לאון היי ברוכי לאון היי ברוכי ברוכי לאון היי ברוכי לאון הייה ברוכי לאון היי ברוכי הוא היים ברוכי לאון היים ברוכי ברוכי לאון היים ברוכי ברוכי לאון היים ברוכי ברוכי לאון היים ברוכי ברוכי לאון היים ברוכי לאון היים ברוכי לאון היים ברוכי ברוכי לאון היים ברוכי לאון ברוכי ברוכי לאון היים ברוכי ברוכי לאון ברובי בר

גרסי׳ דלשון ה״ג הוא נרסי׳ דלשון ה״ג הוא נרחה דלא מיירי בקמחא ממש דאס כן לא שייכא ביה ברכה דבורא פרי האדמה אלא מיירי בקמחא בקורין האדמה אלא מיירי בקמחא שקורין אישקלא״טיר או בקמח שעושין בתנור: משבולת שועל שמייבשין בתנור: משבולת שועל שמייבשין בתנור: וסבר גמ׳ כוומיה דשמואל וא״כ אותן לולבי גפנים דלא נטעי אינשי מדכרו אותן לולבי גפנים דלא נטעי אינשי מהכל ההיה בדברו ואותן שקדי׳ כשהם רכים אוכלים קליפתם החילונה ולא נטעי להו אדעתא דהכי למיכל להו כשהן להו להול בשק כי אם לאכול הגרעינין שלהן כשיתבשלו מברך עלייהו נמי שהכל: כשיתבשלו מברך עלייהו נמי שהכל:

דכולהו שלקי. כל מיני ירק שלוק: החושש בגרונו. ולריך לתת בו שמן הרבה דהוה ליה שמן עיקר ואניגרון טפל: לא יערענו בשמן. בשבת דמשהי ליה בתוך גרונו ואינו בולעו וכיון דלא בלע ליה מוכחא מילתא דלרפואה הוא וחכמים גזרו על כל רפואות הנכרות משום

שחיקת סמנים שהיא מלאכה:

מחלה. כלומר לכתחלה לא יתן

השמן בפיו לשם ערעור כי אם

לשם בליעה ואם בא להשהותו ישהנו:

דאים ליה הנאה מיניה. לבד הרפואה

יש לו הנחת חכילה: והלכתח וכו' עד

פטר להו לא גרסינן ומה"ג הוא:

קמחת דחטי. חוכל קמח חטים כמות

שהיה: בורח פרי החדמה. כשחר

כוסם חטין דתניא לקמן בפרקין

(ד' ה.) שמברך בורא פרי האדמה:

דחשתני. וגרע הוחיל ולח חשתני

לעלויא מעלייתא: במלסיה קאי.

והוה ליה ככוסם חטין: הכא אית

ליה עלויא אחרינא. הלכך יצא מכלל פרי ולכלל דרך אכילחו לא בא. אבל

השמן מיד בא בשנויו לכלל דרך

אכילתו ועיקר הפרי לכך נטעוהו

הלכך פרי הוא: מאי לאו. מדאמר

שערי מכלל דס"ל בחטי בפה"ח

לחשיב: ומי גרע ממלה וומית.

והיכי תיסק אדעתין דלא תבעי

ברכה: ומים. שלמיר"ה (6): קוקיהני.

תולעים שבמעיים: דאית ליה הנאה.

באכילה: קורא. רך של דקל.

כשענפיו גדלים בכל שנה ושנה כדרך

כל האילנות הנוסף בשנה זו כך ובשנה

שניה מתקשה ונעשה עץ: לנון סופו

להחשות. שאם אינו תולשו בעתו

הוא מתקשה כען: אדעתא דפוגלא.

לאכלו כשהוא רך ושמו פוגלא: ללף.

מין עץ: אדעתא דפרחא. שם פריו: מיני נלפה. הוא ללף. לפי

שגדלים בו כמה מיני אכילה קרי

ליה מיני: סמרות. בתוך העלים

גדלים כמין תמרות ובולטין בעלה

כמו בעלין של ערבה: אביונות.

הוא הפרי: קפריסין. הוא קליפה

גדולה שסביבות הפרי כעין קליפה

הגדילה סביב אגוזים דקים: ללף

נטעי אינשי אדעמא דשומא. לאכול

את העלים ואת התמרות שאינן

ממעטין את האילן בכך: דקלא לא

נטעי אינשי אדעמא. לאכול את הקורא שהאוכלו ממעט ענפי האילן:

ערלה בחולה לחרץ. מדברי סופרים

היא: דכל המיקל בארץ. בערלה

הלכה כמותו בחולה לארץ. דכיון

דאינה מן התורה הלך אחר המיקל:

גבי מעשר. דהא דר"ע לגבי מעשר

איתמר דמעשר פירות האילן דבארך

גופה דרבנו שהתורה לא חייבה

לעשר אלא דגן תירוש וילהר: כלאים

בכרם. קסבר מין ירק הוא: מ"מ

לב"ש הוה ליה ספק ערלה וכו'.

סאי מ"מ מסקנא דפירכא דרבינאסוא ולמימר שאף הפרי עלמו מוחר

בחולה לארץ דהא בארץ ספק הוא

ותנן ספק ערלה כו': ונסוריא. ארם

לובה שכבש דוד והוסיפה על גבול

ארץ ישראל: ובחולה לארץ. הלוקח

מן החשוד על הערלה ויודע הוח

שיש בפרדסו זקנות ונטיעות: יורד

ולוקת. הימנו אף על פי שספק הוא אם יביא מן הנטיעות:

ובלבד

דכולהו שלקי א"כ "הוה ליה אניגרון עיקר ושמן מפל ותנן זה הכלל כל שהוא עיקר ועמו מפלה מברך על העיקר ופומר את המפלה הכא במאי עסקינן יבחושש בגרונו דתניא ישרחושש בגרונו לא יערענו בשמן תחלה בשבת אבל נותן שמן הרבה לתוך אניגרון ובולע פשימא ימהו דתימא כיון דלרפואה קא מכוין לא לבריך עליה כלל קמ"ל יכיון דאית ליה הגאה מיניה בעי ברוכי: קמחא דחיטי רב יהודה אמר בורא פרי האדמה ורב נחמן אמר "שהכל נהיה בדברו א"ל רבא לרב נחמן לא תפלוג עליה דרב יהודה דר' יוחנן ושמואל קיימי כוותיה דאמר ירב יהודה אמר שמואל וכן א"ר יצחק א"ר יוחגן שמן זית מברכין עליו בורא פרי העץ אלמא אע"ג דאשתני במלתיה קאי ה"נ אע"ג דאשתני במלתיה קאי מי דמי התם לית ליה עלויא אחרינא הכא אית ליה עלויא אחרינא בפת וכי אית ליה עלויא אחרינא לא מברכינן עליה בורא פרי האדמה אלא שהכל והא"ר זירא אמר רב מתנא אמר שמואל יאקרא חייא וקמחא דשערי מברכינן עלייהו שהכל נהיה בדברו מאי לאו דחימי בורא פרי האדמה לא דחימי גמי שהכל גהיה בדברו ולשמעינן דחימי וכ"ש דשערי אי אשמעינן דחיםי הוה אמינא ה"מ דחיםי

אבל דשערי לא לבריך עליה כלל קמ"ל ומי גרע ממלח וזמית סדתנן סעל יהמלח ועל יהומית אומר שהכל נהיה בדברו אצמריך סד"א מלח וזמית עביד אינש דשדי לפומיה אבל קמחא דשערי הואיל יוקשה לקוקיאני לא לבריך עליה כלל קמ"ל כיון ראית ליה הנאה מיניה בעי ברוכי: "קורא רב יהודה אמר בורא פרי האדמה ושמואל אמר "שהכל נהיה בדברו רב יהודה אמר בורא פרי האדמה פירא הוא ושמואל אמר שהכל נהיה בדברו הואיל וסופו להקשות אמר ליה שמואל לרב יהודה ∘שיננא כוותך מסתברא דהא צנון סופו להקשות "ומברכינן עליה בורא פרי האדמה ולא היא צנון נמעי אינשי אדעתא דפוגלא דקלא לא נטעי אינשי אדעתא דקורא וכל היכא דלא נטעי אינשי אדעתא דהכי לא מברכינן עליה והרי צלף דנטעי אינשי אדעתא דפרחא ותנן יעל מיני נצפה על העלין ועל התמרות אומר בורא פרי האדמה ועל האביונות ועל הקפריסין אומר בורא פרי העץ אמר רב נחמן בר יצחק צלף נמעי אינשי אָדעתא דשותא דקלא לא נטעי אינשי אדעתא דקורא ואע"ג דקלסיה שמואָל לרב יהודה הלכתא כותיה דשמואל: אמר רב יהודה אמר רב יצלף של ערלה בחוצה לארץ זורק את האביונות ואוכל את הקפריסין למימרא דאביונות פירי וקפריסין לאו פירי ורמינהו על מיני נצפה על העלים ועל התמרות אומר בורא פרי האדמה ועל האביונות ועל הקפריסין אומר בורא פרי העץ הוא דאמר כר"ע דתנן יירבי אליעזר אומר צלף מתעשר תמרות ואביונות וקפריםין ר"ע אומר לאין מתעשר אלא אביונות בלבד מפני שהוא פרי ונימא הלכה כרבי עקיבא אי אמר הלכה כרבי עקיבא הוה אמינא אפי' בארץ קמ"ל יכל המיקל בארץ הלכה כמותו בחוצה לארץ אבל בארץ לא ונימא הלכה כרבי עקיבא בחוצה לארץ דכל המיקל בארץ הלכה כמותו בח"ל אי אמר הכי הוה אמינא הנ"מ גבי מעשר אילן דבארץ גופא מדרבנן אבל גבי ערלה דבארץ מדאורייתא אימא בח"ל גמי נגזור קמ"ל רבינא אשכחיה למר בר רב אשי דקא זריק אביונות וקאכיל קפריסין א"ל מאי דעתך כר' עקיבא דמיקל ולעביד מר כב"ש דמקילי מפי דתנן יצלף ב"ש אומרים כלאים בכרם וב"ה אומרים "אין כלאים בכרם אלו ואלו מודים שחייב בערלה הא גופא קשיא אמרת צלף ב"ש אומרים כלאים בכרם אלמא מין ירק הוא והדר תני אלו ואלו מודים שחייב בערלה אלמא מין אילן הוא הא לא קשיא ב"ש ספוקי מספקא להו ועבדי הכא לחומרא והכא לחומרא מ"מ לב"ש הוה ליה ספק ערלה ותנן ◊יספק ערלה בא"י אסור ובסוריא מותר ובח"ל יורד ל) מוספתא פ"ט דתרומות ה"א" (מיי דביעית ה"ב)
 ל) לקמן דף לח.ן. ל) [לעיל [מוספתא במת פ"ה: ב"ח]
 ל) לקמן דף לח.ן. ל) [לעיל לה", ד') [ל"ל דמילא, ל)
 לפין מו ידרים נה: ל"ל מיי מלח
 ל) [פ" בערון מרק והטור ורכינו אלי פילב זומית בחוא הקלף, ל) עירובין ד" כה;
 מרבת [1] נה. קנב. עירובין ה" סבל, מוב מוב מוב מוב "ה" כ"ה"
 לב.ן ב"ק יד. עו: לו: ניטין [לב.] ב"ק יד. עו: לו: ניטין ב"ק עו: נייה מוב מוב מוב מוב מה ב"ד מוב מוב מוב מה ב"ד מה

הגהות הב"ח

(4) רש"י ד"ה ומית
שלמייר"א. נ"ב פי מי מלח:
 (3) ד"ה מיש לביש וכי
ערלה וכי וכולי האי מיש:
 (4) חוב" ד"ה לא יעכעוו ורי
או בולעו. נ"ב והאי ובולע
 כלומר או בולעו: (ד) ד"ה
 כיון וכי ונהאי ובולע
 ע"ן לקמן דף ל"ח ע"א ביי
שימלח לרס:

גליון הש"ם

גמ' הואיל וקשה לקוקיאני. כדאיתא שבת דף קט:

מוסף תוספות

א. בחוסי רייש כתב.

ורבינו שמואל פירש

דבולע הוי כמו או בולע

דבולע הוי כמו או בולע

דנותן ומערער ע"י ערוב

דנותן ומערער ע"י ערוב

הנטחן כמו קמח סולת

ממש. ב. בתוסי רייש

ממש. ב. בתוסי רייש

מלנו שאותו קמח אינו

הגוחן כמו קמח סולת

האוי לברך עליו ב"פ

שלנו שאותו קמח אינו

האור לברך עליו ב"פ

את החוסה שהוא האר

מיירי בקמח שאינו נטחן

מיירי בקמח שאינו נטחן

מיירי בקמח שאינו נטחן

מירו ביעון, ופעם אחרת

ביעון ופעם אחרת

נטחן לגמרי כעין שלנו,

נטחן לגמרי כעין שלנו,

דבל משל קליות הוא

נחקמח קלי ויש שנוהגים

שמיבשים אותו בחנור

שמיבשים אותו בחנור

שמיבשים אותו בחנור

שמותו כן מקמח של

שבולת שועל במקומנו.

לעזי רש"י ולמויר"א. מי-מלח.

מוסף רש"י

צלף. מין אילן הטוען ג' מיני מירות, לביונות וקפריסין וליכון, לביונות וקפריסין וולבין, וכי אמינה להאי לימיה להאי לימיה להאי לימיה להאי לימיה ברה? אילן להלי (שבת קבי). ובסוריא. היא להי טובה שכבש דוד וסנפה מיכו אחלי להי טובה שכבש דוד וסנפה מיכון אחלי להי טובה בלבש דוד וסנפה מיכון אחלי היא לא שמיה כינום הלכך שם אחלין. דרמין עםי פסין נותר (מדושין הר). יודר. ובחוצה לארץ. דרמין עםי שלקט ומדלה לולקט מפרדם שים צי שהאל ולוקח מן העכו"ס שים צי נוישה להו מעוד שהאל נכם שם וליקט נמישת ילדות חקטת ושראל לכמקלה שה). לכמקלה שה). לכמקלה ששם. לכמקלה ששם. לכמקלה ששם.

פרי האדמה. אמר רב בלך האדמה. אמר רב בלך של ירידים ברי האדמה. אמר רב בלך של ירידים ברי האדמה. אמר רב בלך של האדמה ורה אמר רב צלף של החובה אמר רב צלף של החובה אמר הב צלף של החובה אמר הבינות המוכן בל המוכן המוכן בל המוכן בל המוכן המוכן בל המוכן המוכן בל המוכן בל המוכן המוכן המוכן בל המו